

บทวิจัย

ผลของโปรแกรมการสัมภาษณ์เพื่อเสริมสร้างแรงจูงใจต่อพฤติกรรมการสูบบุหรี่
ในผู้ที่มีปัจจัยเสี่ยงต่อการเกิดโรคหลอดเลือดหัวใจ

THE EFFECT OF MOTIVATIONAL INTERVIEWING ON SMOKING BEHAVIOR IN
PERSONS AT RISK FOR CORONARY ARTERY DISEASE

วาริศา แยมศรี*

วันทนา มณีศรีวงศ์กุล** อรสา พันธุ์ภักดี***

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้ เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง แบบวัดก่อนการทดลอง หลังการทดลองและระยะติดตามผล (หลังการทดลอง 30 วัน) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเปรียบเทียบประสิทธิผลของโปรแกรมการสัมภาษณ์เพื่อเสริมสร้างแรงจูงใจในการลดการสูบบุหรี่ และการให้คำแนะนำในการเลิกบุหรี่แบบปกติ ต่อความรู้เกี่ยวกับพิษภัยของบุหรี่ ขั้นตอนการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสูบบุหรี่ และจำนวนมวนบุหรี่ที่สูบต่อวัน ในผู้ที่มีปัจจัยเสี่ยงต่อการเกิดโรคหลอดเลือดหัวใจ คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงตามเกณฑ์คัดเข้ากลุ่มละ 30 คน กลุ่มทดลองได้รับโปรแกรมการสัมภาษณ์เพื่อเสริมสร้างแรงจูงใจในการลดการสูบบุหรี่ และกลุ่มควบคุม ได้รับคำแนะนำในการเลิกบุหรี่แบบปกติ เก็บข้อมูลโดยใช้แบบประเมินความรู้เกี่ยวกับพิษภัยของบุหรี่ แบบประเมินขั้นตอนการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสูบบุหรี่ และแบบบันทึกจำนวนมวนบุหรี่ที่สูบต่อวัน

ผลการวิจัยพบว่า ภายหลังจากการทดลองและระยะติดตามผลกลุ่มทดลองมีความรู้เกี่ยวกับพิษภัยของบุหรี่เพิ่มขึ้นจากก่อนการทดลองมากกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (p -value $< .01$ และ p -value $< .05$ ตามลำดับ) มีสัดส่วนของผู้ที่อยู่ในขั้นปฏิบัติการลดการสูบบุหรี่มากกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (p -value $< .001$ ทั้งสองช่วงเวลา) และมีจำนวนมวนบุหรี่ที่สูบต่อวันลดลงจากก่อนการทดลองมากกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (p -value $< .001$ ทั้งสองช่วงเวลา) ส่วนระยะติดตามผลกลุ่มทดลอง มีความรู้เกี่ยวกับพิษภัยของบุหรี่ เพิ่มขึ้นจากหลังการทดลองไม่แตกต่างกันกับกลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (p -value $> .05$) แต่กลุ่มทดลองมีจำนวนมวนบุหรี่ที่สูบต่อวันลดลงจากหลังการทดลองมากกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (p -value $< .05$) ซึ่งแสดงให้เห็นว่า การสัมภาษณ์เพื่อเสริมสร้างแรงจูงใจมีประสิทธิผลในการลดการสูบบุหรี่ มากกว่าการให้คำแนะนำในการเลิกบุหรี่แบบปกติ จึงควรจะนำมาประยุกต์ใช้ในการส่งเสริมการเลิกบุหรี่ในผู้สูบบุหรี่ที่มารับบริการที่หน่วยบริการปฐมภูมิ

คำสำคัญ: การสัมภาษณ์เพื่อเสริมสร้างแรงจูงใจ/ การให้คำแนะนำในการเลิกบุหรี่แบบปกติ /
ความรู้เกี่ยวกับพิษภัยของบุหรี่/ ขั้นตอนการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม/ พฤติกรรมการสูบบุหรี่

ผู้รับผิดชอบหลัก: ผู้ช่วยศาสตราจารย์วันทนา มณีศรีวงศ์กุล โรงเรียนพยาบาลรามาธิบดี คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี

* นักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต การพยาบาลเวชปฏิบัติชุมชน คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล

** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ โรงเรียนพยาบาลรามาธิบดี คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล

*** รองศาสตราจารย์ โรงเรียนพยาบาลรามาธิบดี คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล